

GENERALUL TRAIAN EPURE – UN FIU AL MELEAGURILOR VASLUIENE ACOPERIT DE GLORIE ÎN RĂZBOIUL DE ÎNTREGIRE A NEAMULUI

Mircea Tănase

Abstract:

General Traian Epure was born on 1 April 1869, in Bârlad. He was one of the sons of the Vaslui region who distinguished himself by his heroic deeds during the First World War. He also decisively contributed to the creation of some long-lasting works meant to honour the memory of those who died for the country to be free.

During the First World War, he commanded the 3rd Hunters Battalion, the 3rd Hunters Regiment, and then the 3rd Infantry Brigade within the 2nd Infantry Division of the 2nd Romanian Army, with which he participated in the battles in Moldova. In 1918, he was given the command of the 2nd Infantry Division that was in Bessarabia, on the Dniester line, and then, starting 1920, the command of the 5th Division Buzău. He commanded it until his retirement, on 1 April 1929.

For his deeds of arms, General Traian Epure was decorated with Romanian and foreign orders and medals. His name is related to the building of the Heroes Cemetery in Siriu, in the northern part of the Buzău Valley, as well as the Heroes Cemetery and Church in the city of Buzău. He died on 27 October 1940. He was buried, with military honours, at the Heroes Cemetery in Buzău.

Printre mulți fii ai ținuturilor vasluiene care au scris, prin faptele lor, pagini de glorie în Cartea de aur a istoriei naționale, numele generalului Traian Epure trebuie să figureze la loc de cinste. Faptele sale eroice din timpul războiului de întregire a neamului, precum și contribuția sa decisivă la realizarea unor opere durabile dedicate cinstirii memoriei celor căzuți pentru libertatea țării, îl îndreptătesc la o binemerită prețuire și recunoștință.

Generalul Traian Epure s-a născut la 1 aprilie 1869 la Bârlad. Între 1887-1888 și-a făcut serviciul militar la Regimentul 12 Cantemir din București. A urmat apoi școala militară între 1891 și 1893, când a fost avansat sublocotenent și încadrat la Regimentul 12 Cantemir. A urmat Batalionul 1 vânători și gradul de locotenent când a servit la Regimentul 24 Infanterie, Institutul Geografic al Armatei și Regimentul 20 Teleorman. A servit, apoi, în grad de căpitan, la Batalionul 2 vânători și Regimentul 8 Infanterie Buzău. Ca maior a fost încadrat la Regimentele 18 Gorj și 76 Infanterie. Cu regimentul 40 Călugăreni a făcut campania din 1913 în cel de-al doilea război balcanic. Primul război mondial l-a găsit în gradul de locotenent-colonel la comanda Batalionului 3 Vânători și Regimentului 3 Vânători. La 1 noiembrie 1916, avansat la gradul de colonel, i s-a încredințat comanda Regimentului 3 Vânători și apoi, la 1 septembrie 1917, a Brigăzii 3 Infanterie, din Divizia 2 Infanterie a Armatei a II-a române comandate de generalul Averescu, cu care a participat la luptele din Moldova. La 10 mai 1918 a fost avansat la gradul de general și i s-a încredințat comanda Diviziei 2 Infanterie, aflată în Basarabia, pe linia Nistrului, al cărei comandant, generalul Poetaș, fusese împușcat de partizanii comuniști bolșevici în zona Nasharcea,

lângă Soroca. A urmat, de la 8 septembrie 1920, comanda Diviziei 5 Buzău, până la 1 aprilie 1929, când a fost trecut la pensie.

Despre generalul Traian Epure, profesorul Constantin Dumitrescu, autorul unei impresionante lucrări monografice a județului Buzău, aflată în manuscris la filiala județeană a Arhivele Statului, spune: „La 15 august 1916 făcea parte din Divizia a 6-a, cu gradul de locotenent-colonel, comandant al Regimentului 3 Vânători care intra în compunerea acestei divizii. Cu această mare unitate a acționat pe direcția Vama Buzăului-Feldioara, până către dealurile Homorod, unde rezistența trupelor austro-ungare oprise înaintarea românilor, datorită faptului că grupul de divizii germane ale generalului Falkenheim începuse să închege rezistența, ca apoi să treacă la ofensivă.

La un moment dat situația Diviziei a 6-a română, fiind foarte periclitată și cum statul major al diviziei își cam pierduse capul, din proprie inițiativă locotenent-colonelul Traian Epure contraatacă cu regimentul, restabilește situația, ia mulți prizonieri.

În urma succesului repurtat pe frontul sus menționat, își câștigase un prestigiu deosebit și cam toată acțiunea de manevră în retragere către Valea Buzăului era condusă aproape în exclusivitate de locotenent-colonelul Traian Epure. Revenind în zona fortificațiilor de frontieră pe care le luaseră unitățile Diviziei a 6-a care barau Valea Buzăului, locotenent-colonelul Traian Epure a acționat cu energie și a apărat cu îndârjire tentativa inamicului de a străpunge linia de apărare în această parte, care ar fi dus la tăierea retragerii trupelor române care acționau în șesul Munteniei și ar fi întors apărarea pe restul frontului din zona Carpaților Munteniei.

Această prodigioasă activitate desfășurată în situația grea în care se aflau, populația satelor de pe Valea Buzăului l-a supranumit «apărătorul Văii Buzăului».¹

Constantin Kirițescu, în monumentală sa lucrare „Istoria războiului pentru întregirea României” arată contribuția regimentului 3 Vânători (comandat de locotenent-colonelul Traian Epure, n.n.) la oprirea ofensivei germane pe Valea Buzăului: „Trupelor germane li se opuneau de partea noastră, la Predeluș și Bratocea, Divizia a 3-a, iar la Tabla Bușii și în trecătoarea Buzăului, Divizia a 6-a. ambele divizii erau mult slăbite în urma pierderilor suferite în luptele de la Brașov. Divizia a 6-a se reducea de fapt numai la Brigada a 12-a, întărită cu Regimentul 3 de vânători; efectivele erau foarte reduse. [...] Brigada a 12-a a Diviziei a 6-a, urmărită de aproape de Divizia a 89-a germană, a trebuit să dea o luptă vie la Teliu, la trecerea din defileul Tărlungului în defileul Buzăului. Oprită pe dealul Seciului, brigada e pe punctul de a fi ajunsă de pe urmă și capturată de Divizia germană; Regimentul 3 de Vânători ia poziție la Sita Buzăului, susține cu bravură atacul german și acoperă retragerea grosului Brigăzii, care ajunge la miezul nopții la Crasna. Retragera a continuat în strâns contact cu următorul, așa că la 12 octombrie Divizia a 6-a a ocupa poziții dincoace de frontieră, cu un detașament lateral la Tabla Bușii, iar cu grosul între Cheia și Gura Siriului”²

¹ Constantin Dumitrescu, *Colecția de manuscrise privind viața orașului Buzău, până în 1944*, vol. IX A, *Armata-eroii*, Arhivele Statului, filiala Buzău, f. 127-129.

² Constantin Kirițescu, *Istoria războiului pentru întregirea României*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989, vol. I, p. 421.

Relevantă rămâne totuși relatarea generalului Ionescu T. Ion: „Acțiunea locotenent-colonelului Traian Epure de atunci, a fost bine evidențiată cu ocazia examenului de absolvire a promoției a 33-a a Școlii Superioare de Război când în luna septembrie 1927 s-a făcut reconstituirea luptelor de pe frontul Armatei a 2-a română din 1916, pe baza documentelor furnizate de Marele Stat Major român, precum și cele furnizate din arhiva de război austro-ungară și germană.(...)”

Pe când promoția sus amintită a Școlii Superioare de Război se afla pe creasta de lângă satul unde contraatacase Regimentul 3 Vânători și colonelul Ion Antonescu (comandantul Școlii Superioare de Război, mai târziu mareșal, conducător al statului, n.n.) explica acest episod, unul dintre ofițeri spune cu glas tare: «desigur că i s-a dat ordinul Mihai Viteazul și locotenent-colonelului Traian Epure», generalul Ion Antonescu se întoarce și răspunde: «și totuși, domnilor, s-a comis această nedreptate și nu i s-a dat Mihai Viteazul, pe care-l merita cu prisosință».

S-a comunicat generalului Epure, care comanda Divizia a 5-a în anul 1927 la Buzău această apreciere făcută în fața unei distinse formații a Școlii Superioare de Război, de către comandantul școlii. El a răspuns comandantului școlii, mulțumindu-i pentru apreciere și că nu a urmărit decorații, ci numai îndeplinirea unei sfinte datorii către Patrie pentru îndeplinirea idealului național, în care a crezut cu tenacitate și că va muri cu conștiința împăcată lăsând generațiilor viitoare sfânta datorie de a păstra și întări acest patrimoniu, câștigat cu atâtea sacrificii”³

Reliefând deosebitul prestigiu de care se bucura generalul Traian Epure în rândul populației județului Buzău, Constantin Dumitrescu adaugă: „Ulterior, ori de câte ori trecea pe această vale (a Buzăului, n.n.) și se oprea în satele pe care le-a apărât, populația, cu mic, cu mare, îl întâmpina cu manifestări de bucurie și deosebită simpatie.

O grandioasă manifestare i s-a făcut cu ocazia dezvelirii monumentului ce s-a ridicat la Siriu, în cinstea eroilor Regimentului 3 Vânători, la care au luat parte ofițerii supraviețuitori și care au participat la această mare epopee.

Monumentul s-a ridicat din inițiativa confesorului de atunci al Regimentului 3 Vânători, preotul Nicolaescu din Nehoiaș și cu sprijinul întregii populații din aceea regiune, ca un pios omagiu adus acelor care s-au sacrificat pentru apărarea gliei strămoșești”⁴

„Cât a stat la Buzău lui (generalului Traian Epure, n.n.) i se datorește Biserica Eroilor din orașul Buzău”⁵

Pentru faptele sale de arme, generalul Traian Epure a fost distins cu ordine și medalii românești („Coroana României” în grad de cavaler, ofițer, comandor și mare ofițer; „Steaua României” în grad de ofițer și comandor; „Medalia Jubiliară”, „Medalia Comemorativă”, „Avântul Țării”, Medalia „Bărbăție și Credință” și semnul onorific de aur, Medalia „Ferdinand I” cu spade și panglici), precum și decorații străine (medalia bulgară „Sfântul Alexandru”, Ordinul german „Coroana Prusiei” și Ordinul rusesc „Sfântul Stanislava”)⁶

³ Constantin Dumitrescu, *op. cit.*, f. 223-224.

⁴ *Ibidem*,

⁵ *Ibidem*.

⁶ Ziarul „Acțiunea Buzăului”, din 3 noiembrie 1940.

Cu ocazia ieșirii la pensie a fost sărbătorit de ofițerii din garnizoană, în frunte cu generalul Olteanu, comandantul Corpului 5 Armată, precum și episcopii Ghenadie al Buzăului și dr. Ioan Stroia al armatei. După ce a ieșit la pensie, a fost senator permanent al județului Buzău, aducând reale servicii pe tărâm obștesc orașului și județului Buzău.

Ieșirea sa la pensie este legată și de un alt eveniment cu o încărcătură deosebită atât pentru generalul Epure, cât și pentru întreaga suflare a orașului Buzău: sfințirea Bisericii Eroilor.

Referitor la ctitorirea acestei biserici și a Cimitirului Eroilor din curtea ei, trebuie remarcată implicarea decisivă a generalului Traian Epure, ajutat fiind în această întreprindere și de fiul său Ștefan, inginer, precum și de soția sa Smaranda, infirmieră onorifică în cadrul Crucii Roșii, iar după război în comitetul de doamne care au strâns fonduri pentru construirea acestei biserici.

Divizia 5 Infanterie, la comanda căreia s-a aflat generalul Traian Epure, a fost marea unitate care și-a avut garnizoana în orașul Buzău după primul război mondial. Serviciul religios al diviziei a fost înființat la 1 noiembrie 1924, soldații participând la slujbele religioase la bisericile din oraș. La scurt timp, cadrele garnizoanei au luat hotărârea să-și clădească propria biserică prin subscripție publică, colecte și alte acțiuni filantropice. Din comitetul de constituit în acest scop în seara zilei de 6 ianuarie 1926, au făcut parte soțiile unor ofițeri cu funcții importante în garnizoană, printre care putem aminti: Masinca Anastasiu (general Benone Anastasiu) președintă, Steluța Gavrilu (general Gavrilu), Smaranda Epure (general Traian Epure), Valeria Șahim (colonel Șahim), Aurelia Vișeanu (colonel Vișeanu), precum și preotul diviziei, căpitanul Matei Popescu.

Primii bani care au intrat în acest fond au fost cei 25.000 lei din colecta făcută pe front de către ofițerii și soldații Regimentului 8 Dorobanți, care intenționaseră să ridice un monument eroilor din regiment căzuți pe câmpul de luptă la Doaga-Mărășești. Alți 25.000 lei s-au strâns din donația făcută de cadrele și ostașii Diviziei 5, prin cedarea benevolă a soldei pe o zi. De asemenea, o importantă sumă de bani a fost strânsă prin liste de subscripție publică în tot județul Buzău, tombola și balul din seara de 2 februarie 1928 din localul Primăriei, alte donații făcute de diferiți cetățeni din oraș și județ. La acești bani s-au adăugat și cei 25.000 lei pe care i-a donat Ministerul de Război. Cei 800.000 lei care s-au strâns în total au fost suficienți pentru ridicarea și sfințirea bisericii, celelalte lucrări urmând a fi făcute mai târziu.

Lucrările au fost supravegheate îndeaproape de generalul Traian Epure, comandantul Diviziei 5 Infanterie.

Sfințirea bisericii a fost făcută în ziua de 25 martie 1929, de sărbătoarea Bunei Vestiri, de către episcopul Stroe al armatei și episcopul Ghenadie al Buzăului, în prezența unui nurneros public. După sfințire și cuvântul episcopului armatei, a vorbit comandantul Corpului 5 Armată de la Brașov. Cele două plăci de marmură din interiorul bisericii amintesc pe cei 220 ofițeri eroi, alte 80 de tablouri amintind de cei 6.600 ostași eroi ai Diviziei 5. În memoria tuturor acestor eroi ai neamului, hramul bisericii a fost fixat pentru prima duminică după Rusalii, în „*Duminica tuturor sfinților*”

După cum menționează profesorul Constantin Dumitrescu în manuscrisele păstrate de Arhivele Statului Buzău, „*vrednici de cea mai înaltă recunoștință sunt toți cei care au ostenit pentru a se face acest sfânt locaș. Între toți însă meritul cel mai mare îl are generalul Traian Epure care a făcut aceasta convins că pregătirea adevărată a ostașului pentru jertfă nu e suficientă decât atunci când este pregătit și sufletește. De aceea, toți membrii comitetului au ales această zi care a concis cu ziua ieșirii la pensie a sufletului acestei opere, generalul Traian Epure*”⁷

În cea ce privește Cimitirul Eroilor, situat în curtea Bisericii Eroilor, trebuie arătat că inițiativa constituirii lui au avut-o tot militarii. După primul război mondial, cimitirele eroilor din județul Buzău, la fel ca cele din toată țara, au fost lăsate uitării, reabilitarea lor fiind începută după constituirea Societății „*Cultul Eroilor*” Cel care a luat inițiativa creării unui cimitir al eroilor în orașul Buzău a fost generalul Nicolae Uică, succesorul generalului Traian Epure la comanda Diviziei 5 Infanterie, și care era președintele filialei locale a Societății „*Cultul Eroilor*”

Piatra fundamentală a criptei centrale a fost pusă la 15 martie 1930. Deasupra criptei a fost așezat un sarcofag sugerând mormântul soldatului necunoscut și s-a ridicat un dom, compus din două cupole goale suprapuse. În cupola mică se află clopotul bisericii. La 10 mai 1930, în cripta centrală au fost așezați eroii neidentificați.

În acest cimitir au fost aduse monumentele ridicate în cinstea ostașilor căzuți în campania din 1913, precum și cele două monumente ridicate de germani în timpul primului război mondial și au fost așezate în cele patru părți ale cimitirului. Aici odihnesc 9653 eroi, din care 1786 sunt necunoscuți. Din aceștia, 753 sunt germani, 744 austrieci și unguri, 134 români, 136 bulgari și ruși, 14 turci și 5 italieni⁸

La ceremonia de inaugurare a cimitirului, care a avut loc la 2 octombrie 1931, au participat, în afară de armata din garnizoană, un numeros public și membri ai asociației „*Virtutea Militară de Război*”, precum și înalte oficialități ale vremii: Episcopul Ghenadie Niculescu al Buzăului, generalul Ștefănescu Amza, ministru de război, generalul Marcel Olteanu, inspector al Armatei.

În cuvântul său, generalul Ștefănescu Amza a subliniat, printre altele: „...*cu o pioasă reculegere și plini de smerenie, asistăm astăzi la sfințirea unuia dintre aceste cimitire ale eroilor. [...] Ca ministru al Apărării, felicit călduros pe domnii comandați care s-au perindat la comanda Diviziei a V-a din acest oraș și ne-au dat acest frumos cimitir al eroilor, care este un monument al sentimentelor noastre de recunoștință și pietate pentru cei care au căzut pentru țară. [...] Și voi, ostași ai armatelor inamice, care și voi ați murit pentru patriile voastre, vărsându-vă sângele pe pământ străin, departe de ai voștri, și pe care puterea neînfricată a morții v-a strâns laolaltă, amici și inamici, dormiți-vă în liniște somnul de veci și fiți încredințați că poporul român știe să cinstească virtuțile, chiar când sunt ale inamicilor, și primește cu pietate osemintele voastre în pământul sfânt și generos al României.*”⁹

La rândul său, primarul orașului Buzău a menționat: „*Populația orașului Buzău mulțumește domnului general Traian Epure, domnului general Uică și preotului căpitan Matei Popescu pentru lăudabila lor inițiativă, stăruință și faptă și în*

⁷ *Ibidem*, p. 223.

⁸ *Ibidem*, p. 452.

⁹ *Ibidem*, p. 454.

*același timp mulțumește și tuturor celor care au contribuit la ridicarea în marginea orașului nostru a acestui monument de o neprețuită valoare morală și de o rară frumusețe*¹⁰

Asociația „*Cultul Eroilor*” a avut inițiativa înălțării a numeroase monumente pe locurile încărcate de glorie și sângele celor care și-au dat viața pentru întregirea neamului. Pe Valea Siriului, chiar în apropierea vechii frontiere dintre Regatul României și Austro-Ungaria, a fost ridicat un ansamblu monumental, cu implicarea decisivă și de această dată, a generalului Traian Epure, gratulat de contemporani cu titlul de „*apărător al Văii Buzăului*” Monumentul a fost construit începând cu 1936 și a fost dezvelit în 1938, de către Societatea „*Cultul Eroilor*” Aici își dorm somnul de veci cei mai mulți eroi buzoieni, mare parte căzuți pentru apărarea văii Buzăului.

Amplasat inițial pe teritoriul comunei Siriu, pe prima terasă de pe partea stângă a pârâului cu același nume – afluent al râului Buzău –, ansamblul monumental a dăinuit aici până în 1975, când s-a început construcția barajului hidroenergetic de la Siriu. Atunci a fost mutat pe un amplasament deasupra șoselei care leagă județele Covasna și Buzău – D.N.10 Buzău-Brașov –, pe malul stâng al barajului, pe o terasă care îi pune în valoare toată mărțișă, chiar dacă l-a îndepărtat, se pare, de cei cărora le era adresat.

Pentru a putea fi vizibilă de la o distanță mai mare, statuia a fost reamplasată pe o înălțime dominantă din apropierea Cimitirului Eroilor și orientată cu fața spre Ardeal, oferindu-i perspectivă și posibilitatea de fi remarcată de la o distanță apreciabilă de către cei care pătrund din nord pe Valea Buzăului, sugerând în același timp deviza devenită celebră după Mărășești: „*Pe aici nu se trece!*”¹¹

În plan familial, viața generalului Traian Epure a avut urcușurile și coborâșurile ei, marcată de cariera sa militară, dar și de evenimentele care au lăsat răni adânci în viețile oamenilor. În 1903 locotenentul Traian Epure s-a căsătorit cu Smaranda Șișman, născută la 8 martie 1883 în orașul Ploiești, fiica lui Constantin Șișman, căpitan în Războiul de independență din 1877-1878 și nepoata colonelului Ștefan Șișman, comandantul Regimentului 8 Infanterie în același război. Din această căsătorie au rezultat patru copii, trei băieți și o fată. Doi dintre băieți, Ion și Constantin, vor urma cariera militară, iar cel de-al treilea, Ștefan, va deveni inginer. Un alt unchi al Smarandei, Gheorghe Șușman, a fost consilier la Curtea de Casație, iar ultimii ani ai vieții i-a petrecut la Buzău, în casa generalului Traian Epure, fiind înmormântat în cimitirul Dumbrava, în cavoul familiei Rușavețeanu, cu care se înrudea.

Căpitanul Ion Epure, ofițer de cavalerie, a murit eroic, la 28 iunie 1940, la Cosăuți, județul Soroca, pe malul Nistrului, în vârstă de 32 ani. Ordinul de retragere din Basarabia, impusă României prin Ultimatumul sovietic din 26 iunie 1940, l-a găsit pe căpitanul Epure în cadrul Regimentului 3 Călărași, cu detașamentul pe care îl comanda, în acoperirea frontierei pe Nistru. A ordonat întregului detașament să pună șeile și să aștepte ordinul de plecare, după care a coborât în galop pe malul râului, pentru un ultim control al porțiunii de frontieră avută în responsabilitate. Capturat de

¹⁰ *Ibidem.*

¹¹ Mircea Tănase, *Monumentul eroilor de Siriu, județul Buzău*, comunicat la Simpozionul Național „*Monumentul-tradiție și viitor*”, ediția a VI-A, Iași, 2004, în volumul *Monumentul VI*, Editura Trinitas, Iași, 2005, p. 235”
<http://www.cimec.ro> / <http://www.muzeuvaslui.ro>

către trupele sovietice, care deja se comportau ca trupe invadatoare, fără să respecte prevederile înțelegerilor încheiate între cele două state, încercând să-l degradeze și să-l dezarmeze, căpitanul Ion Epure nu a suportat această umilință și dezonoare și s-a sinucis¹²

Moartea fiului, precum și boala gravă a soției sale i-au sporit suferința și, la 27 octombrie 1940, generalul Traian Epure a murit la sanatoriul SF. Vincent de Paul, din București. A fost înmormântat la Cimitirul Eroilor din curtea Bisericii Eroilor din Buzău, pe care le-a ctitorit pe vremea când era comandantul Diviziei 5 Infanterie.

Contemporanii săi, și în special presa vremii, l-au omagiat cu multă căldură pe bravul general trecut în neființă. Ziarul „Acțiunea Buzăului” l-a elogiat în mai multe ediții, arătând printre altele: „Ostași, care dorm în cripta de la Siriu, ctitoria generalului Epure, ca și aceia rămași pe alte meleaguri, primesc pe comandantul lor drag, la somnul veșniciei, mărturisindu-și acum iubirea de neam și de pământ(...)”¹³

„[...] ...iubit de la soldat până la cel din urmă ofițer care a fost sub comanda lui, el a fost acela care pleca capul și dădea sfat tuturor subalternilor și care în timpul războiului de întregire era mai apropiat de soldați, iar pentru germani era groază. Pe capul lui se pusese de către aceștia o sumă foarte mare căci îi îngrozise”¹⁴

„[...] Generalul Epure a murit simplu, firesc și senin. Nu este decât o simplă operație de stare civilă, căci de fapt, generalul acesta viteaz trăia altfel în sufletele noastre. Ca o icoană a celui mai înalt eroism, ca o flacără a celei mai superbe dăruiri de sine.

Din arma vânătorilor, generalul Epure și-a dus unitatea întotdeauna pe drumul gloriei, și a săvârșit acte de bravură ostășească ce copleșesc mintea. Dar el nu le-a spus niciodată, nu le-a trâmbițat nimănui. Le-a păstrat în sufletul lui. A socotit că ele sunt mai curate în sufletele simple ale ostașilor lui, decât în registrele orânduiriilor oficiale. Pe când alții își trâmbițau gloria lor fanfaronă, admirabilul general prefera să rămână singur, anonim și modest.

I s-au oferit demnități. A trecut pe lângă ele ca un levit nemilos și și-a trăit curat viața lui de pensionar cinstit. Astăzi generalul Epure moare sărac, cu o casă și cu câteva pogoane de pământ, în orânduirea cărora descoperi truda unor mâini moșnege”¹⁵

„[...] Apărător al văii Buzăului și al hotarelor Mo'dovei, inimosul general s-a prăbușit. El care întotdeauna voia numai binele și adevărul, pentru care a muncit, fiind întâiul la datorie, strălucind în oștire și în societatea unde își desfășura firul zilelor prea grele, dar încununat de gloria sacrificiului. Conducător de un cuget și o icoană – neamul și credința – le-a slujit cu prisosință”¹⁶

¹² Florica Dobre, Vasilica Manea, Lenuța Nicolescu, *Armata română de la Ultimatum la Dictat. Anul 1940*, documente, vol. I, editat de Fundația General Ștefan Gușă, 2000, p.62, 199, 165, 265 (vezi și Arhivele Militare Române, fond 345, Corpul 11 Armată, dosar 1, f. 110-112).

¹³ Al. Dumitrescu-Siriu, *Generalul Traian Epure*, în ziarul *Acțiunea Buzăului* din 24.11. 1940.

¹⁴ Constantin Dumitrescu, *op. cit.*

¹⁵ Marin M. Negulescu, *Un erou: Generalul Traian Epure*, în ziarul *Acțiunea Buzăului*, 3 noiembrie 1940.

¹⁶ Al. Dumitrescu-Siriu, *Generalul Traian Epure*, în ziarul *Acțiunea Buzăului* din 24.11. 1940.

Foto 1, 2 – Traian Epure, locotenent în 1908 și general (în rezervă) în 1930
(arhiva Constantin Dumitrescu)

Foto 3 – Ofițeri din Regimentul 3 Vânători/Divizia 6 Infanterie, pe Valea Buzăului,
octombrie 1916. (arhiva Constantin Dumitrescu)

Foto 4 – Biserica Eroilor din Buzău

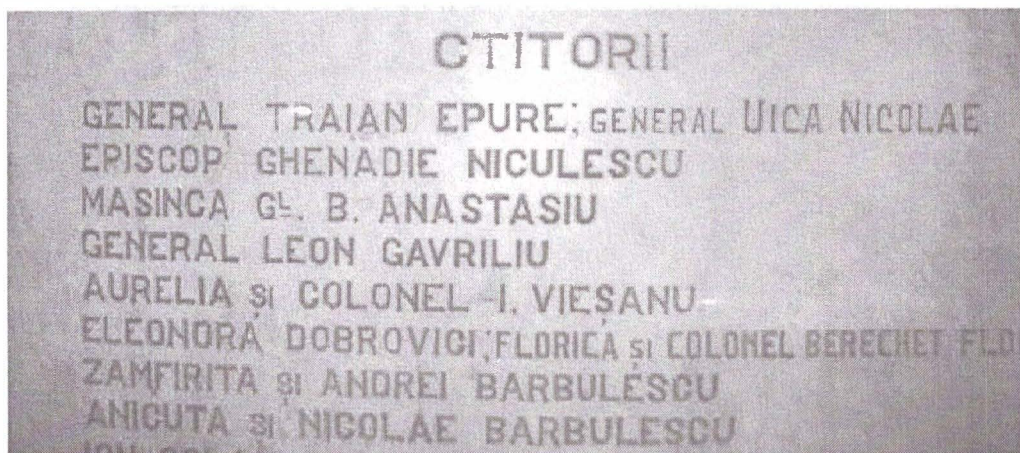

Foto 5 – Placa de marmură cu ctitorii Bisericii Eroilor

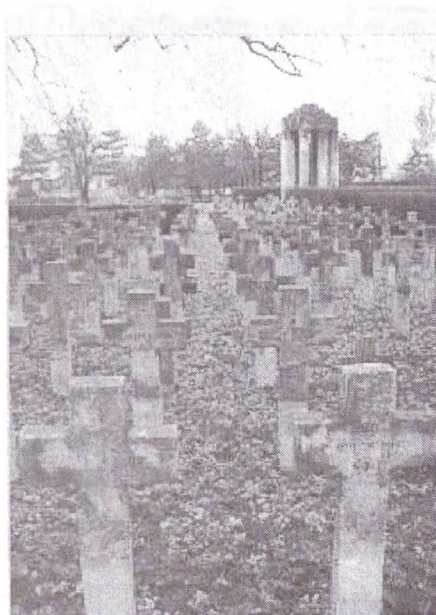

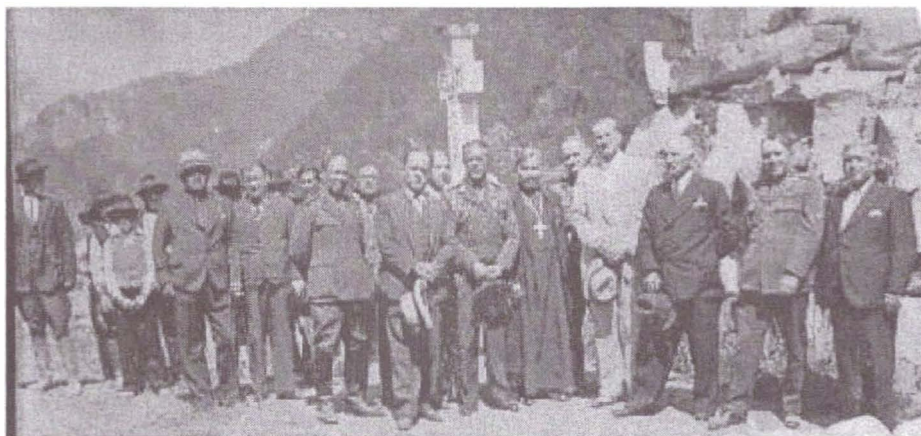
Foto 6, 7, 8 – Intrarea în Cimitirul Eroilor, cripta centrală și domul ridicat în memoria ostașilor germani

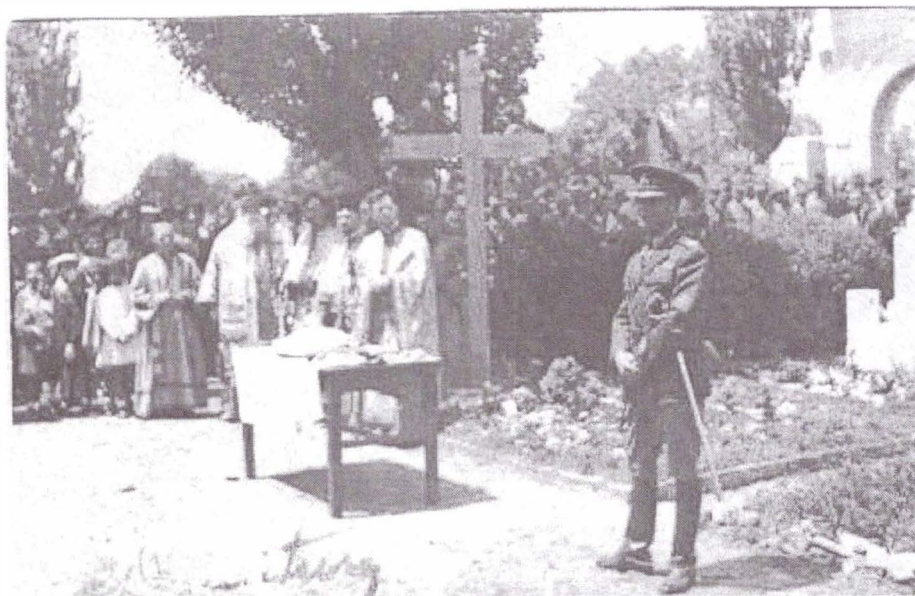
Foto 9 – Vedere parțială a Monumentului Eroilor de la Siriu amplasamentul actual (arhiva Gheorghe Petcu)

Foto 10 Statuia Ostașului erou de la Siriu – amplasamentul actual

**Foto 11 – Foști participanți la luptele de pe Valea Buzăului,
cu ocazia dezvelirii monumentului de la Siriu – 1938
(arhiva Constantin Dumitrescu)**

**Foto 12 – Slujba religioasă la Cimitirul Eroilor din Buzău,
cu ocazia funeraliilor generalului Traian Epure
(arhiva Constantin Dumitrescu)**